

HEROÏNE

Criminaliteitsbeeldanalyse 2012

Heroïne

Criminaliteitsbeeldanalyse 2012

KLPD - Dienst Nationale Recherche

Uitgave

Korps landelijke politiediensten (KLPD)
Dienst Nationale Recherche
Postbus 11
3970 AA Driebergen

Woerden, maart 2012
Copyright © 2012 KLPD/DNR

Colofon

Vormgeving OSAGE / communicatie en ontwerp, Utrecht
Druk Thieme MediaCenter, Rotterdam

Copyright

Behoudens de door de wet gestelde uitzonderingen, alsmede behoudens voorzover in deze uitgave nadrukkelijk anders is aangegeven, mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd en/of openbaar worden gemaakt, in enige vorm of wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het KLPD.

Aan de totstandkoming van deze uitgave is uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden de auteur(s), redactie en het KLPD geen aansprakelijkheid. Voor eventuele verbeteringen van de opgenomen gegevens houden zij zich gaarne aanbevolen.

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Onderzoeksmethodiek en bronnen	5
1.2	Doelstelling en onderzoeksvragen	6
2	Ontwikkelingen op de nationale en internationale heroïnamarkt	8
2.1	Productie	8
2.2	Verschijningsvormen	10
2.3	Klassieke smokkelroutes en modi operandi (import)	12
2.4	Alternatieve smokkelroutes	14
2.4.1	Transport per zee via Pakistan en Iran	14
2.4.2	Oost- en Zuid-Afrika	15
2.4.3	West-Afrika	17
2.4.4	Vliegtuig en koeriers	17
2.4.5	Postpakketten	18
2.5	De Nederlandse heroïnamarkt als Europees distributiecentrum	18
2.6	Smokkelroutes en modi operandi (export)	19
2.7	Afscherming	20
2.8	Witwassen	21
2.8.1	Koeriers, storten en money transfers	21
2.8.2	Underground banking	22
2.8.3	Investeren in de bovenwereld	22
2.8.4	Ruilhandel	22
2.9	Geweld en corruptie	23
3	Omvang	24
3.1	De Nederlandse gebruikersmarkt	24
3.3	Groothandels- en straatprijs	28
3.4	Zuiverheid van heroïne	32
3.5	Versnijding	32

4	Betrokkenen	34
5	Schade	35
5.1	Gevolgen voor de gebruiker	35
5.2	De gevolgen voor omliggende landen	36
6	Verwachtingen voor de toekomst	37
6.1	Smokkel met sea- en/of airfreight	37
6.2	Nederlandse gebruikersmarkt	37
6.3	Spelers op de heroïne markt	38
	Literatuurlijst	39

1

Inleiding

De Dienst Nationale Recherche (DNR) schrijft op elk aandachtsgebied elke vier jaar een CBA. In deze CBA's wordt op basis van een literatuuronderzoek en informatie van opsporingsinstanties en toezichthouders een landelijk beeld geschetst van de zware criminaliteit op ieder aandachtsgebied. De CBA's hebben een tweeledig doel. Enerzijds dienen zij als basis voor de strategievorming op de afzonderlijke aandachtsgebieden door het Landelijk Parket en de DNR. Anderzijds zijn het deelrapporten bij het Nationaal Dreigingsbeeld (NDB), op grond waarvan het College van Procureurs Generaal bepaalt welke aandachtsgebieden moeten worden geprioriteerd.

De laatste CBA op het aandachtsgebied heroïne is verschenen in 2008. In 2010 volgde een tussentijdse monitor. Naast deze rapportages zijn er de afgelopen jaren nog enkele strategische documenten over het aandachtsgebied heroïne geschreven door Team Strategisch Onderzoek (TSO) van de DNR. In 2008 is 'Project Oranje' verschenen, een strategisch onderzoek naar de Britse georganiseerde criminaliteit in Nederland in 2005-2006. In deze rapportage wordt ingegaan op de import in Nederland en export naar het Verenigd Koninkrijk van heroïne. In 2010 is (in samenwerking met de Dienst Operationele Samenwerking) de rapportage 'Heroïnehandel naar Zuid-Limburg' verschenen. De CBA Heroïne 2012 zal vooral ingaan op ontwikkelingen en inzichten die nieuw zijn ten opzichte van deze eerder door de DNR uitgebrachte rapporten op dit aandachtsgebied. Eerdere bevindingen die nog altijd van toepassing zijn worden slechts samengevat met verwijzing naar eerder verschenen rapportages.

1.1 Onderzoeksmethodiek en bronnen

Voor een CBA vormt dossieranalyse van opsporingsonderzoeken in beginsel de belangrijkste bron van informatie. Dat is in deze CBA niet het geval. Ten eerste zijn er weinig onderzoeken uitgevoerd en ten tweede waren de onderzoeken die zijn uitgevoerd zogenaamde korteklapzaken. Om die reden hebben wij in aanvulling op de dossieranalyse interviews gehouden met diverse deskundigen en diverse open bronnen bestudeerd. Wij denken zo toch tot enig inzicht in de markt te komen, zij het met de kanttekening dat opsporingsonderzoeken slechts een beperkte bijdrage aan dit inzicht konden leveren.

Interviews

Voor deze CBA is gesproken met diverse deskundigen op het aandachtsgebied heroïne. Bij de DNR is gesproken met experts bij het Flexibel Intelligence & Expertise Team (FIET) cocaïne en heroïne, CIT internationaal, de Criminele Inlichtingen Eenheid (CIE) en enkele leden uit opsporingsteams die heroïne onderzoeken hebben uitgevoerd. Er is voor gekozen om drie regiokorpsen te benaderen die traditioneel gezien vaak te maken hebben met heroïne: Amsterdam-Amstelland, Rotterdam-Rijnmond en Gelderland-Midden. Voor het internationale perspectief is gesproken met de LO en ex-LO van Turkije, Europol, de Serious Organised Crime Agency (SOCA) en de Flexibel Inzetbare LO (FILO) die verantwoordelijk is voor Sub-Sahara Afrika. Voor enkele specifieke vragen is contact opgenomen met het Trimbos Instituut, Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD).

Open bronnen

Diverse open bronnen zijn geraadpleegd. Het gaat onder meer om de sites van kranten en tijdschriften en openbare rapportages van onder meer Europol, UNODC en EMCDDA (zie literatuurlijst).

Politiële bronnen

De relevante en beschikbare onderzoeken bij de DNR en regiokorpsen zijn geanalyseerd. De namen van de onderzoeken zijn in deze rapportage gefingeerd. In totaal zijn er negen dossiers bestudeerd. Drie zijn afkomstig uit 2009 (*Vlieg, Paard, Hond*), vijf uit 2010 (*Kat, Vlo, Muis, Duif* en *Kikker*) en één uit 2011 (*Mug*).

1.2 Doelstelling en onderzoeksvragen

Het doel van deze CBA heroïne is:

- Het inzichtelijk maken van de ontwikkeling van de handel in en smokkel van heroïne;
- Het verschaffen van inzicht in de ontwikkeling van de maatschappelijke effecten van de handel in en smokkel van heroïne;
- Het bijdragen aan het beleid dat politie en justitie op het aandachtsgebied formuleren, teneinde opsporings- en tegenhoudstrategieën verder te ontwikkelen.

In deze CBA wordt gekeken naar ontwikkelingen in de periode 2009-2010. Relevante ontwikkelingen uit 2011 worden ook meegenomen.

De probleemstelling voor deze CBA heroïne luidt:

Hoe heeft de zware of georganiseerde criminaliteit op het aandachtsgebied heroïne zich in Nederland ontwikkeld en wat zijn de verwachtingen voor de toekomst?

Om de probleemstelling te kunnen beantwoorden, zijn zes onderzoeksvragen opgesteld. De antwoorden op deze vragen zullen door IPOL worden gebruikt om de NDB-vragen te beantwoorden:

Onderzoeksvraag 1

Hoe heeft de aard van het criminele verschijnsel zich ontwikkeld voor wat betreft de wijze waarop die criminaliteit wordt gepleegd? Deze vraag wordt beantwoord in hoofdstuk 1.

Onderzoeksvraag 2

Hoe heeft de omvang van het criminele verschijnsel zich ontwikkeld? Deze vraag wordt beantwoord in hoofdstuk 2.

Onderzoeksvraag 3

Hoe heeft de aard van het criminele verschijnsel zich ontwikkeld voor wat betreft de kenmerken van personen respectievelijk criminele samenwerkingsverbanden die van (betrokkenheid bij) het plegen daarvan worden verdacht? Deze vraag wordt beantwoord in hoofdstuk 3.

Onderzoeksvraag 4

Wat zijn de gevolgen van het criminele verschijnsel voor de Nederlandse samenleving? Deze vraag wordt beantwoord in hoofdstuk 4.

Onderzoeksvraag 5

Wat zijn de verwachtingen over omvang, werkwijze, betrokkenen en maatschappelijke gevolgen van het criminele verschijnsel in de komende jaren? Deze vraag wordt beantwoord in hoofdstuk 5.

Onderzoeksvraag 6

Welke aanknopingspunten voor beleid dat is gericht op het tegenhouden of terugdringen van criminaliteit komen uit het onderzoek naar voren? Deze vraag wordt beantwoord door middel van een uitgewerkt barrièremodel, dat apart aan de opdrachtgever is verstrekt.

2

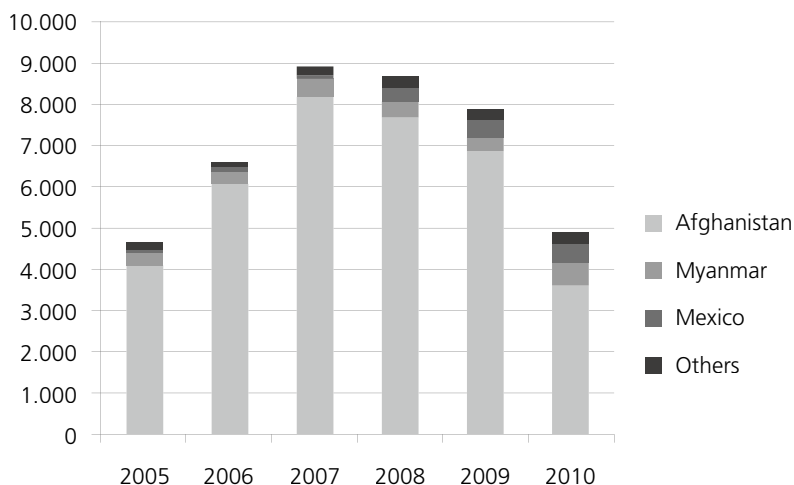
Ontwikkelingen op de nationale en internationale heroïnamarkt

2.1 Productie

Afghanistan is nog steeds de voornaamste producent van opium. Uit opium wordt morfine gedestilleerd en hieruit wordt heroïne bereid.¹ Sinds 2005 is de productie van opium sterk toegenomen in Afghanistan. In 2009 was Afghanistan met 6900 ton verantwoordelijk voor 95% van de wereldproductie.² Myanmar (het voormalige Birma) is na Afghanistan de grootste producent. Daarnaast wordt er ook opium geproduceerd in Mexico, Pakistan en Laos.³ Het UNODC signaleert de opkomst van nieuwe opium producerende landen zoals India, Colombia, Egypte en mogelijk Oost-Europa. Volgens het UNODC is nader onderzoek nodig om de omvang van de opium productie in Oost-Europa vast te stellen.⁴

Grafiek 2-1

Global Opium Production

Bron: UNODC World Drug Report 2011

¹ CBA Heroïne 2007, blz 39

² United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), The globalization of crime (2010), blz 109

³ UNODC, World Drug Report 2011

⁴ UNODC, The global Afghan opium trade, blz 14

Volgens het World Drug Report 2011 van het UNODC heeft Afghanistan in 2010 door een ziekte onder de papavers waaruit de opium wordt gewonnen, vermoedelijk 38% minder opium geproduceerd dan in 2009. In een andere rapportage van het UNODC wordt zelfs een percentage van 48% genoemd.⁵ In de overige opium producerende landen is de productie in 2010 met 30% toegenomen.⁶ Een slechte oogst hoeft geen effect te hebben op de beschikbaarheid van de drug. In Afghanistan en langs de smokkelroutes ligt naar schatting 10.000 tot 12.000 ton opium opgeslagen. Dit is voldoende om de gehele wereld minimaal drie jaar van heroïne en opium te voorzien.⁷ In Nederland is volgens respondenten geen effect waarneembaar van de mindere oogst in Afghanistan.

Volgens het World Drug Report 2011 zijn Turkije en Iran nog altijd de belangrijkste transitlanden voor de smokkel van heroïne vanuit Afghanistan naar West-Europa. Het UNODC schrijft echter dat in 2009 ongeveer 20% minder heroïne vanuit Iran naar Turkije is gesmokkeld in vergelijking met eerdere jaren. Dit is mogelijk veroorzaakt door de toenemende aandacht de afgelopen jaren van politie en justitie voor heroïne in Turkije en Iran. Smokkelaars zouden hierdoor een voorkeur hebben gekregen voor de smokkel per vliegtuig of boot in plaats van smokkel over land.⁸ Volgens de Nederlandse LO wordt er in Turkije in 2009, 2010 en in 2011 tot en met september steeds minder heroïne inbeslaggenomen.⁹

Tabel 2-1

Totaal aantal inbeslaggenomen heroïne in Turkije							
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 t/m september
Aantal kilo	8.195*	10.312*	13.228*	15.447*	12.233*	9.056**	4.152**

* Bron: Turkish Drug Report 2010, blz 145

** Bron: KLPD LO in Turkije

⁵ idem

⁶ UNODC, World Drug Report 2011

⁷ UNODC, The global Afghan opium trade, blz 7

⁸ UNODC, The global Afghan opium trade, blz 54

⁹ Persoonlijke communicatie Nederlandse LO Turkije, 15 augustus 2011

De Turkse autoriteiten hebben volgens de LO de volgende hypothesen die de afname kunnen verklaren:

- De slechte oogst van papaver in Afghanistan in 2010;
- Door de hogere prijzen van heroïne zijn criminelen overgestapt naar de smokkel van sigaretten en hennep;
- Door het effectieve optreden van Turkse autoriteiten de afgelopen jaren mijden criminelen Turkije en maken ze mogelijk gebruik van andere smokkelroutes;
- Criminelen smokkelen meer door middel van aircargo (waarbij Turkije niet wordt aangedaan).

In het Verenigd Koninkrijk wordt in tegenstelling tot Nederland forensisch onderzoek gedaan naar de herkomst van heroïne. Sinds oktober afgelopen jaar ziet de Serious Organised Crime Agency (SOCA) een opvallende toename van heroïne die is versneden met diazepam. SOCA heeft het vermoeden dat deze heroïne afkomstig is uit Pakistan. Dit is opvallend omdat traditioneel gezien de heroïne in Europa vooral uit Afghanistan afkomstig is.¹⁰ In Nederland is dit, voor zover bekend, in één onderzoek geconstateerd. In mei van dit jaar is in onderzoek *Mug* (2011) in de regio Rotterdam-Rijnmond ruim vijftig kilo heroïne onderschept die afkomstig was uit Pakistan en versneden met diazepam. Het is onbekend naar wie deze heroïne doorgeleverd zou worden.

SOCA heeft het vermoeden dat de traditionele smokkelroutes zijn verstoord waardoor ofwel criminelen alternatieven zoeken of andere criminele groeperingen die gebruik maken van andere routes in opkomst zijn.¹¹ Dit vermoeden sluit aan op de constatering van het UNODC dat andere smokkelroutes in opkomst zijn.¹²

2.2 Verschijningsvormen

Heroïne kan als bruin, grijs of in lichtbruine korrelvorm worden aangetroffen. De kleur is afhankelijk van de gehanteerde productiemethode. Op de Europese markt wordt voornamelijk bruine heroïne aangetroffen, afkomstig uit de Gouden Sikkil (voornamelijk Afghanistan). Afghanistan is met naar schatting 300 tot 500 laboratoria hét centrum van de heroïne-productie. Deze laboratoria

¹⁰ Het kan ook mogelijk zijn dat de heroïne vanuit Afghanistan naar Pakistan is gesmokkeld en daarna naar Europa is getransporteerd

¹¹ Persoonlijke communicatie SOCA, 11 augustus 2011

¹² Zie paragraaf 1.4

bevinden zich vooral in gebieden met weinig wetshandhaving. In Afghanistan wordt jaarlijks naar schatting 380 tot 400 ton heroïne geproduceerd.¹³

Bij de productie van heroïne wordt als eerste opium uit de papaver gewonnen. Vervolgens kan uit de opium, met behulp van enkele chemicaliën, heroïne worden vervaardigd. De belangrijkste stof hiervoor is azijnzuur-anhydride (AA). Dit is een kleurloze, zuur ruikende en bijtende vloeistof die onder meer wordt gebruikt voor de productie van celluloseacetaat (kunststof) en aspirine. Wereldwijd wordt er jaarlijks ongeveer 2 miljoen ton AA geproduceerd.¹⁴ In Europa gebeurt dit in het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Italië en Duitsland.¹⁵ In Afghanistan hebben de heroïne-laboratoria jaarlijks ongeveer 380 tot 570 ton AA nodig. Dit is 0,2% van de wereldproductie AA.¹⁶ Volgens het UNODC wordt de benodigde AA vooral vanuit Centraal- en Zuidoost-Europa naar Afghanistan gesmokkeld. In 2008 is in Slovenië en Hongarije 156 ton inbeslaggenomen; dit is tweederde van alle inbeslagnames wereldwijd. AA wordt ook in Zuid-Korea en andere landen in Zuidoost-Azië geproduceerd.¹⁷ Nederland speelt volgens het UNODC slechts een marginale rol op het gebied van AA.¹⁸

Heroïne heeft, afhankelijk van de productiemethode, twee verschijningsvormen: de heroïnebase en het heroïne-zout (hydrochloride). In Nederland wordt vooral de heroïnebase aangetroffen. Volgens het NFI komt heroïne-zout incidenteel voor. Van de 100 monsters die op straatniveau worden verkregen zijn er 1 of 2 de heroïne-zout variant.¹⁹ In Australië en de Verenigde Staten is het andersom: daar is bijna alleen heroïne-zout op de markt. In voorgaande rapportages van de DNR werd van het heroïne-zout aangenomen dat deze altijd wit is, wordt gewonnen uit witte heroïnebase en heel zuiver is. Dit klopt niet. Volgens SOCA kan heroïnebase bruin of wit zijn, afhankelijk van de manier waarop het wordt gewonnen. Zowel bruine als witte heroïnebase kan worden omgezet in de zoutvorm. Deze zoutvorm kan wit zijn, maar ook bruin en allerlei kleuren daar tussen in. Deze vorm hoeft niet puur te zijn. Het heroïne-zout in Australië is voor ongeveer de helft afkomstig uit de regio Afghanistan.

¹³ UNODC, The global Afghan opiumtrade, blz 5

¹⁴ UNODC, The global Afghan opiumtrade, blz 97

¹⁵ UNODC, The global Afghan opiumtrade, blz 98

¹⁶ UNODC, The global Afghan opiumtrade, blz 97

¹⁷ UNODC, The global Afghan opiumtrade, blz 9

¹⁸ UNODC, The global Afghan opiumtrade, blz 102

¹⁹ Persoonlijke communicatie NFI, 2 augustus 2011

2.3 Klassieke smokkelroutes en modi operandi (import)

Het World Drug Report (2011) bevestigt dat Turkije en Iran nog altijd de belangrijkste transitlanden zijn voor de smokkel van heroïne vanuit Afghanistan naar West-Europa. De Balkanroutes zijn nog steeds veruit de meest gebruikte smokkelroutes naar West-Europa maar ze worden vermoedelijk wel minder gebruikt dan voorgaande jaren.²⁰ Verschillende respondenten merken op dat deze routes echter nog steeds voldoende succesvol zijn en drugscriminelen dus geen aanleiding hebben om hun manier van werken te veranderen.²¹ Dat de routes vermoedelijk toch minder worden gebruikt, kan worden verklaard door de toenemende aandacht de afgelopen jaren van politie en justitie voor heroïne in Turkije en Iran. De onderzoeken *Paard* (2009) en *Hond* (2009) laten zien dat drugscriminelen nog steeds gebruik maken van de Balkanroutes:

In Paard is een vrachtwagen vanuit Turkije met de boot naar het Italiaanse Triëst gegaan. Van daaruit is de vrachtwagen via Oostenrijk, Duitsland, België naar Nederland gereden. Aan boord van de vrachtwagen zaten blikken polijstpasta met dubbele bodem. Hierin zat ruim 66 kilo heroïne verborgen, De chauffeurs werd telefonisch aangestuurd door een Turkse man die in de omgeving van Istanboel verbleef. Tijdens doorzoeken in Nederland werden papieren gevonden die vermoedelijk wijzen op een eerdere zending van bijna 30 kilo.

In Hond zou met een vrachtwagen ruim 54 kilo heroïne via Roemenië naar Nederland gesmokkeld worden. De heroïne zou hierna doorgeleverd worden aan Zwitserland. Er werd vermoedelijk geen deklading gebruikt. Een chauffeur bracht de vrachtwagen naar Roemenië. De chauffeur werd aangestuurd door een Turkse man in Turkije. In Roemenië zou de heroïne door een koerier worden opgehaald. De drugs werden echter in Roemenië onderschept en de chauffeur is aangehouden. Uit de tap is gebleken dat de koerier werd geregeld door een Turkse man met een Nederlands telefoonnummer. De transportkosten voor Roemenië-Nederland zouden 95.000 euro bedragen.

De Balkanroute kent een aftakking via de landen langs de Zwarte Zee, dit is de noordelijke Balkanroute. Turkije wordt bij deze route vermeden. In Europa sluit deze route via Roemenië of Bulgarije aan op de Balkanroute. Volgens respondenten is het waarschijnlijk dat deze route vaker gebruikt gaat worden vanwege

²⁰ UNODC, The global Afghan opium trade, blz 8 en persoonlijke communicatie met diverse respondenten

²¹ Persoonlijke communicatie met onder andere Europol, FIET en CIT Internationaal

de intensieve bestrijding van heroïnesmokkel in Turkije.²² In onderzoek *Kat* (2010) zouden de smokkelaars gebruik maken van deze route:

Volgens informatie in Kat zou de heroïne vanuit Iran met een TIR-vrachtwagen via de route over Azerbeidzjan naar Nederland worden getransporteerd. Deze informatie kon in het opsporingsonderzoek niet worden bevestigd.

Turkse CSV's zijn nog steeds dominant bij de import van heroïne in Nederland.²³ Deze CSV's bestaan echter niet meer uitsluitend uit eerste generatie Turken. Ze bestaan uit tweede en derde generatie Turken die vaak goed Nederlands spreken. Hierdoor hebben deze CSV's aansluiting gevonden met andere Nederlandse criminelen.²⁴ Deze Turkse CSV's houden zich niet meer uitsluitend met heroïne bezig. Ze handelen onder meer ook in cocaïne, hennep en synthetische drugs. Verschillende deskundigen merken op dat Turken zich opvallend meer bezig zijn gaan houden met hennep. Het vermoeden bestaat dat zij dit zijn gaan doen vanwege de lagere straffen ten opzichte van de handel in heroïne.²⁵

Naast Turken zijn Nederlanders, Pakistanen, Serviërs, Albanezen en Roemenen actief op de heroïenemarkt. Serviërs, Albanezen en Roemenen vervoeren kleinere partijen heroïne per auto van Turkije naar Nederland. Dit doen ze zowel zelfstandig als in opdracht van Turkse CSV's.²⁶ Een voorbeeld hiervan is onderzoek *Vlo* (2010):

Volgens informatie van de Roemeense autoriteiten zou een CSV bestaande uit Roemenen en Turken heroïne vanuit Turkije via Roemenië naar Nederland smokkelen. Uit het onderzoek bleek dat in een woning in Amsterdam verdovende middelen zouden liggen. In totaal is in de woning ruim 100 kilo heroïne aangetroffen en materiaal om de verdovende middelen te persen en te verpakken. Aan de grens met Turkije is nog 20 kilo inbeslaggenomen. In totaal zijn zes verdachten aangehouden in Nederland, Roemenië en Turkije.

²² Persoonlijke communicatie met onder andere Europol en Nederlandse LO Turkije

²³ Persoonlijke communicatie met onder andere Europol, FIET, tactiek en regiokorpsen

²⁴ Persoonlijke communicatie FIET en CIT Internationaal

²⁵ Persoonlijke communicatie met onder andere Europol, FIET en regiokorpsen

²⁶ Persoonlijke communicatie met onder andere Europol en CIT Internationaal

2.4 Alternatieve smokkelroutes

Volgens het UNODC zijn er enkele alternatieve smokkelroutes in opkomst. Deze bewering wordt (deels) bevestigd door opsporingsonderzoeken.

2.4.1 Transport per zee via Pakistan en Iran

Het UNODC schrijft dat transport per zee in opkomst is. Met name de havens in Pakistan worden hiervoor gebruikt. Dit heeft onder meer te maken met de gebrekkige controles. In 2009 zijn wereldwijd meer dan 400 miljoen containers per zeeschip getransporteerd. Slechts 2 procent van deze containers is gecontroleerd.²⁷ Het UNODC heeft het vermoeden dat zeehavens veel vaker worden gebruikt voor de smokkel van heroïne dan nu wordt geschat. Bijvoorbeeld: alle heroïne die in 2009 in de havens in Zuidoost-Azië inbeslag is genomen was afkomstig uit Pakistan. Maar in de havens in Pakistan zelf heeft geen enkele inbeslagname plaatsgevonden.²⁸ In het onderzoek *Mug* (2011) is gebruik gemaakt van deze smokkelmethode per zee.

De container met de heroïne zou vanuit Pakistan via Sri Lanka naar Rotterdam verscheept worden. Maar door een fout van de leverancier is de container vanuit Pakistan via India naar Antwerpen verscheept. In de haven van Antwerpen is de ruim 50 kilo heroïne ontdekt. Als deklading werden tassen gebruikt. De heroïne zat verborgen in enkele sporttassen.

Ook in het Verenigd Koninkrijk worden containers met heroïne afkomstig uit Pakistan onderschept:

In het Verenigd Koninkrijk is begin november 2010 door de douane bijna 80 kilo heroïne onderschept. De heroïne was met een containerschip vanuit Pakistan naar het Verenigd Koninkrijk getransporteerd. De heroïne zat verborgen tussen de lading die bestond uit chilipoeder.²⁹

Uit onderzoek *Muis* (2010) blijkt dat havens in Iran ook worden gebruikt voor de smokkel van heroïne:

²⁷ UNODC, The global Afghan opium trade, blz 13

²⁸ UNODC, The global Afghan opium trade, blz 14

²⁹ <http://www.soca.gov.uk/news/348-soca-turns-up-the-heat-on-drug-traffickers>

In dit onderzoek werd in december 2010 in de haven van Antwerpen 131 kilo heroïne ontdekt. De drugs zaten verborgen in een lading tomatenpuree en dadels die was bestemd voor een bedrijf in Arnhem. De container is vanuit Iran via Dubai naar Antwerpen verscheept.

De smokkelroute in onderzoek *Muis* was nog nooit eerder gezien, ook niet door de Turkse autoriteiten.³⁰

2.4.2 Oost- en Zuid-Afrika

Volgens het UNODC wordt Afrika steeds belangrijker als doorvoercontinent naar Europa, Noord-Amerika en Oceanië.³¹ In het eerste kwartaal van 2011 waren er nog twee grote heroïnevangsten (allebei boven de 100 kilo) in Tanzania en Kenia.³² De opkomst van Afrika kan worden verklaard door de voortdurende corruptie op het continent, de armoede, de beperkte capaciteit van politiediensten en de druk op de traditionele smokkelroutes.³³ De heroïne komt vanuit Pakistan of enkele Golfstaten via Oost-Afrika het continent binnen. Hiervoor worden vooral de havens in Oost-Afrika gebruikt vanwege de minimale aanwezigheid van toezichhoudende instanties. De toenemende aanwezigheid van heroïne heeft in Afrika geleid tot een toename van het drugsmisbruik. Exacte cijfers hierover zijn niet beschikbaar.³⁴

Volgens de Flexibel Inzetbare Liaison Officer (FILO) voor Sub-Sahara Afrika zijn met name Oost- en Zuid-Afrika in opkomst.³⁵ De aanvoer van heroïne vanuit Pakistan via deze regio loopt parallel aan de aanvoer van multiton partijen hasj. In september 2009 werd in het Britse onderzoek *Rabbit* op het vliegveld Heathrow nabij Londen 245 kilo heroïne inbeslaggenomen. De partij was per luchtvracht uit Zuid-Afrika verstuurd. Sindsdien hebben Britse autoriteiten geïnvesteerd in het verkrijgen van inzicht in deze smokkelroute. In Nederland is voor zover bekend nog geen heroïne inbeslaggenomen die afkomstig is uit Zuid-Afrika.

³⁰ Persoonlijke communicatie CIT, 26 juli 2011

³¹ UNODC, *The global Afghan opium trade*, blz 13

³² Idem

³³ Idem

³⁴ UNODC, *The global Afghan opium trade*, blz 13

³⁵ Deze gehele paragraaf is gebaseerd op persoonlijke communicatie met FILO, 9 augustus 2011

Uit het Britse onderzoek *Rabbit* is het DNR onderzoek *Duif* (2010) voortgekomen.

In dit onderzoek is in Zuid-Afrika cocaïne inbeslaggenomen die vermoedelijk was bestemd voor de Nederlandse markt. Door verschillende opsporingsonderzoeken in het Verenigd Koninkrijk, Zuid-Afrika, Dubai en Nederland (*Duif*) is vast komen te staan dat de groepering die bestaat uit in Zuid-Afrika woonachtige Pakistanen betrokken is bij de doorvoer van zowel cash geld, cocaïne als heroïne naar Zuid-Afrika. De drugs worden vervolgens vermoedelijk door de afnemers zelf naar Europa en Noord-Amerika getransporteerd.

Heroïne is in Zuid-Afrika voldoende voorradig. De heroïne is afkomstig uit Afghanistan en/of Pakistan en wordt vanuit Pakistan door middel van traditionele, houten vrachtschepen (zogenaamde Dhows) naar Oost- en Zuidelijk Afrika verscheept. Op zee wordt de lading overgeladen op lokale Afrikaanse schepen die de drugs vervolgens naar Kenia, Tanzania en vooral Mozambique brengen. De grotere partijen gaan vervolgens over land naar Zuid-Afrika waar ze in stashes worden opgeslagen waar vermoedelijk ook cocaïne en hasj liggen.

De logistieke lijn zou grotendeels in handen zijn van Pakistanen die in de Afrikaanse landen wonen die door de drugstransporten worden aangedaan. Het is onbekend hoe de drugs vanuit Zuid-Afrika naar West-Europa worden getransporteerd. Er wordt verondersteld dat de kopers van de drugs verantwoordelijk zijn voor het transport vanuit Zuid-Afrika naar het land van bestemming. De betrokkenheid van de Pakistanen bij het transport van de drugs stopt in Zuid-Afrika. Deze veronderstelling wordt ondersteund door bevindingen in onderzoek *Duif*. In dit onderzoek zijn geen aanwijzingen gevonden dat Pakistanen betrokken waren bij het transport van de cocaïne vanuit Zuid-Afrika naar Nederland. Wel was er sprake van betrokkenheid van een Pakistaan in Nederland die als 'middle man' fungeerde. Deze persoon was de tussenpersoon voor de afnemers in Nederland en de logistieke facilitators in Zuid-Afrika (de Pakistanen). Tevens was hij verantwoordelijk voor de financiële afhandeling.

Het is vooralsnog onduidelijk hoe groot het volume is van de heroïnestroom voor deze route. Afrika is voor (vanuit Nederland opererende) criminelen een interessant continent omdat het voor (Nederlandse) opsporingsdiensten nog redelijk onontgonnen terrein is. Hierdoor wanen criminelen zich veilig.

2.4.3 West-Afrika

Het UNODC benadrukt vooral de rol van West-Afrikaanse netwerken in de heroïnehandel.³⁶ Het gaat hier met name om Nigerianen. Volgens Europol hebben zij bij de internationale smokkel van heroïne een almaar groter wordende rol.³⁷ De betrokkenheid van Nigerianen komt ook terug in eerdere CBA's op het aandachtsgebied heroïne. Volgens het UNODC zijn Nigerianen in de periode 2000-2008 in Nederland, na Nederlanders, de meest opgepakte nationaliteit voor het smokkelen van heroïne.³⁸ In de bestudeerde opsporingsonderzoeken is echter geen betrokkenheid van Nigerianen gebleken. Van alle experts die voor deze rapportage zijn gesproken noemt alleen Europol de rol van de Nigerianen bij de internationale heroïnehandel. Er is aanvullend onderzoek nodig om de rol van de Nigeriaanse gemeenschap in Nederland bij de smokkel van en handel in heroïne helder te krijgen.

2.4.4 Vliegtuig en koeriers

Naast het gebruik van de zeevaart voor de smokkel van heroïne is volgens het UNODC ook de luchtvaart in opkomst. Met name luchthavens in Pakistan worden door het UNODC benoemd als mogelijke zwakke plekken.³⁹ In Nederlandse opsporingsonderzoeken zijn nog geen aanwijzingen gevonden voor de smokkel van heroïne met behulp van luchtcontainers vanuit deze regio. Tot nu toe is er wel bewijs voor de smokkel van heroïne per vliegtuig, maar dit gaat vooral om kleinere partijen.

Voor de smokkel per vliegtuig worden onder meer luchtkoeriers ingezet. Het aantal koeriers dat op Schiphol wordt aangehouden, is de laatste jaren toegenomen. Het lijkt vooral om partijen te gaan van enkele kilo's tot hooguit 10 kilo heroïne per keer.⁴⁰ Uit de tussentijdse monitor uit 2010 bleek dat koeriers vanuit Kazachstan per vliegtuig heroïne naar Frankrijk smokkelen, om het vervolgens naar Nederland te vervoeren.

Begin 2011 is op het vliegveld van Yerevan, de hoofdstad van Armenië, 45 kilo heroïne onderschept. De partij was afkomstig uit Iran en de eindbestemming was een adres in Nederland. De drugs zaten verborgen in een doos met een

³⁶ UNODC, *The global Afghan opium trade*, blz 13

³⁷ Persoonlijke communicatie Europol 24 augustus 2011

³⁸ Heroïnehandel naar Zuid-Limburg, blz 22

³⁹ UNODC, *The global Afghan opium trade*, blz 54

⁴⁰ Heroïnehandel naar Zuid-Limburg, blz 16-17

elektrische piano. In Armenië zijn twee personen aangehouden. Het is onbekend of deze route vaker is gebruikt voor zendingen naar Nederland.

2.4.5 Postpakketten

In de CBA Heroïne 2007 wordt geschreven dat heroïne ook per postpakket naar Nederland wordt verzonden.⁴¹ Dit is nog steeds het geval. In India is in 2011 de smokkel van drugs via postpakketten aan het licht gekomen. De Foreign Post Office (FPO) in New Delhi heeft de afgelopen twee jaar ruim 200 pakketten ontdekt met daarin charas (hasj-vorm), ketamine en vooral heroïne. De pakketten werden vanuit Noord India naar de Verenigde Staten, Australië, Canada, Spanje en Nederland verstuurd. In totaal is meer dan 15 kilo drugs inbeslaggenomen.⁴² Deze smokkelmethode is vermeldingswaardig maar het is de vraag of dit te relateren is aan zware, georganiseerde misdaad

2.5 De Nederlandse heroïenemarkt als Europees distributiecentrum

De Nederlandse heroïenemarkt is een open markt waarop meerdere, voornamelijk (Nederlands-)Turkse aanbieders (groothandelaren) actief zijn die elk hun eigen aanvoerlijn van heroïne hebben. Bij aankomst in Nederland worden grotere partijen verdeeld over meerdere afnemers. Om deze verdeling te vergemakkelijken, worden pakketten in hetzelfde transport soms verschillend gemarkeerd. De klanten, de afnemers van de groothandelaren, zijn voornamelijk buitenlandse handelaren die voor de thuismarkten heroïne aankopen in Nederland. Voor dit doel zijn Britse criminelen zelfs in Nederland woonachtig.⁴³

Nederland is nog steeds een distributiecentrum voor met name het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Spanje, Portugal, Duitsland en Italië.⁴⁴ Volgens de tussen-tijdse monitor uit 2010 zou Nederland geen monopoliepositie meer hebben omdat België in opkomst zou zijn als distributieland. Dit zou blijken uit gegevens

⁴¹ CBA Heroïne 2008, blz 92

⁴² <http://timesofindia.indiatimes.com/city/delhi/International-parcels-with-banned-drugs-caught-at-Delhi-Post-office/articleshow/9979097.cms>

⁴³ Heroïnehandel naar Zuid-Limburg, blz 17

⁴⁴ Onder meer persoonlijke communicatie FIET, Nederlandse LO Turkije, Europol en CIT Internationaal

van het project Cospol.⁴⁵ Dit Europese project is vorig jaar stopgezet. Daarom ontbreken de gegevens of deze trend zich heeft voortgezet.⁴⁶ Maar uit enkele onderzoeken blijkt dat de heroïne via België naar Nederland komt; onder meer via de haven van Antwerpen. Dat lijkt te betekenen dat Nederland nog steeds het belangrijkste distributiecentrum is.

2.6 Smokkelroutes en modi operandi (export)

Voor de export naar alle landen op het Europese vasteland worden voornamelijk voertuigen als vrachtwagens en personenauto's ingezet. Dit beeld is ongewijzigd ten opzichte van eerdere CBA's. Een voorbeeld hiervan:

In 2010 is in een Brits onderzoek 73 kilo heroïne, afkomstig uit Nederland, inbeslaggenomen. De heroïne was met een vrachtwagen vanuit Nederland via de boot vanuit Hoek van Holland naar het Verenigd Koninkrijk vervoerd. De Nederlandse chauffeur werd door de Britse autoriteiten op heterdaad betrapt toen hij de drugs aan de Britse afnemers overdroeg. De chauffeur ontving instructies over het transport per sms vanuit Nederland. De chauffeur kreeg na zijn aanhouding een sms met de instructie om zijn telefoon direct weg te gooien. De politie heeft vervolgens de telefoon van de verdachte op de achterbank van de politieauto teruggevonden.

Koeriers maken voor de export van heroïne vanuit Nederland ook gebruik van de trein. Twee voorbeelden hiervan zijn:

Tijdens een gezamenlijke controle van de Belgische en Nederlandse spoorwegpolitie is op zondag 17 juli 2011 in de trein van Rotterdam naar Brussel een 40-jarige Congolees aangehouden. Bij hem werd 300 gram zuivere heroïne aangetroffen. De man zit in Antwerpen vast.⁴⁷

Een 26-jarige Nederlander heeft geprobeerd ongeveer 60 kilo heroïne Groot-Brittannië in te krijgen via de Kanaaltunnel. De man is door de Britse douane bij de tunneltoegang vlakbij het Franse Coquelles gepakt. De drugs, die in een koffer zaten, hebben een geschatte straatwaarde van 3 miljoen pond sterling

⁴⁵ Comprehensive Operational Strategic Planning for the Police, een EU-initiatief ondersteund door Europol.

⁴⁶ Persoonlijke communicatie FIET, 19 juli 2011

⁴⁷ <http://klpdwebauth.klpd.politie.local/diensten/spoorwegpolitie/nieuws/heroïne-in-internationale-trein.aspx>

(3,4 miljoen euro). Dat liet de Britse douane vrijdag weten. De man is op maandag 1 augustus gearresteerd en een dag later voorgeleid. Hij verschijnt donderdag 11 augustus 2011 weer voor de rechter.⁴⁸

2.7 Afscherming

Uit eerdere rapportages blijkt dat vooral de communicatie en de smokkeltransporten worden afgeschermd. Er wordt een veelvoud aan mobiele telefoons gebruikt en in de gesprekken wordt versluierd en/of gecodeerd gesproken. Deze situatie is ongewijzigd. Bewust en gecodeerd telefoongebruik lijkt gemeengoed. Een voorbeeld hiervan is onderzoek Kikker (2010):

In onderzoek Kikker is inzichtelijk gemaakt hoe het hawala bankieren te werk ging.⁴⁹ De verdachten bleken telefonisch met elkaar in codetaal te spreken als het over het 'underground' bankieren ging. Enkele voorbeelden hiervan zijn: B = Birmingham, Message = geld en 1 = 100.000.

Dat niet elke crimineel zijn communicatie optimaal afschermt blijkt onder meer uit onderzoek Muis (2010):

Vermoedelijk heeft het onprofessionele taalgebruik de verdachten in Muis de das omgedaan. In dit onderzoek werd regelmatig met een telefoon waarvan het nummer al jaren bij de politie bekend was, gebeld naar de douane met vragen over een container die was binnen gekomen. Het leek alsof de verdachte nog geen ervaring had met het inklaan van een container. Toch zijn er bij een zoeking aanwijzingen gevonden dat er een eerdere zending heeft plaatsgevonden.

Daarnaast wordt veelal gebruik gemaakt van dekladingen of afleidingsmanoeuvres. Zo maakt de politieregio Rotterdam-Rijnmond melding van een transport van 59 kilo heroïne waarbij de vrachtwagenchauffeur, om niet op te vallen, in het gezelschap was van een man, twee vrouwen en een drie maanden oude baby. Een vergelijkbare werkwijze werd gehanteerd door een Nederlander van Turkse afkomst in een personenauto.⁵⁰

⁴⁸ http://www.telegraaf.nl/binnenland/10314937/___NL_er_gepakt_met_60_kg_herone_.html?p=3,3

⁴⁹ Zie CBA witwassen 2012

⁵⁰ Heroïnehandel naar Zuid-Limburg, blz 16

*De politie in Kroatië heeft vrijdag een Nederlander aangehouden op verdenking van drugssmokkel. De 44-jarige man van Turkse afkomst was met zijn familie in een auto onderweg van Turkije naar Nederland, toen hij bij de grens tussen Servië en Kroatië werd aangehouden. Hij bleek bijna 90 kilo heroïne bij zich te hebben.*⁵¹

Smokkelroutes waarbij een zeecontainer verschillende havens aandoet kunnen ook worden gezien als afscherming. Als een container rechtstreeks vanuit Afghanistan naar Nederland verstuurd zou worden is de kans op controle namelijk aanzienlijk groter dan wanneer dezelfde container via bijvoorbeeld Zuid-Afrika of Dubai wordt verzonden. Van alle containers die per zeevaart Afrika verlaten wordt de helft via Zuid-Afrika verzonden.⁵² Hierdoor kan een drugstransport ook beter verborgen worden. In een enkel geval wordt de heroïne eerst per boot verscheept naar Denemarken, Duitsland of Groot-Brittannië om vervolgens naar Nederland te worden vervoerd. Hierbij zijn verschillende soorten dekladingen aangetroffen, zoals machineonderdelen, marmer of schoenen.⁵³

2.8 Witwassen

De verschillende opsporingsonderzoeken hebben geen nieuwe witwasmethoden aan het licht gebracht. Het criminele geld wordt via bekende methoden witgewassen en/of getransporteerd.⁵⁴

2.8.1 Koeriers, storten en money transfers

In onderzoek *Vlieg* (2009) zijn regelmatig overboekingen verricht via money transfers. Er is een groot aantal MOT-meldingen gedaan ten aanzien van transacties van de betrokken personen. In *Mug* (2011) werd geld door middel van koeriers naar Turkije gebracht. Daar werd het op bankrekeningen gestort. Het geld werd vervolgens overgemaakt naar een bedrijf in Dubai. Dit bedrijf leende het geld vervolgens aan de verdachten in de vorm van hypotheek en leningen. Dit is de zogenaamde loanback-constructie.

⁵¹ De Pers, 13 augustus 2010

⁵² Persoonlijke communicatie met FILO, 9 augustus 2011

⁵³ Heroïnehandel naar Zuid-Limburg, blz 16

⁵⁴ CBA Heroïne 2007, blz 164

2.8.2 Underground banking

In onderzoek *Kikker* (2010) is goed zicht gekregen op underground banking, het zogenaamde hawala-bankieren. Het geld dat werd verkregen door middel van heroïnehandel werd in het Verenigd Koninkrijk verzameld door een persoon die dit steeds in bedragen van onder de 100.000 pond afleverde bij een koerier van een hawala-bankier in het Verenigd Koninkrijk. Het geld werd vervolgens opgenomen in Nederland of Turkije. Bij elke financiële handeling werd contact opgenomen met een man in Pakistan. Hij is de grote bankier, de man die ponden aankoopt voor euro's en ook weer euro's verkoopt voor ponden. Steeds voordat er geld wordt ingebracht in Engeland wordt er door de tussenpersoon in Nederland telefonisch contact opgenomen met deze man in Pakistan.

2.8.3 Investeren in de bovenwereld

In onderzoek *Vlieg* (2009) heeft de hoofdverdachte veel geïnvesteerd in Turkije. In Nederland leeft hij modaal. Maar in Turkije bezit hij een huis met drie verdiepingen en een zwembad. In Turkije hebben de verdachten aanzien, ze zijn vermogend en machtig (het is daar niet algemeen bekend dat het geld door drugshandel verkregen is). In *Mug* (2011) investeerden de verdachten in onroerend goed in Nederland, Turkije en de Nederlandse Antillen. Daarnaast besteden ze het criminele geld aan oldtimers.

2.8.4 Ruilhandel

Al enige tijd bestaan vermoedens en indicaties dat criminelen aan ruilhandel doen. Ze importeren heroïne vanuit Turkije naar Nederland en exporteren in ruil hiervoor synthetische drugs, cocaïne en/of hasj naar Turkije. Deze werkwijze is de afgelopen periode echter niet bevestigd in een opsporingsonderzoek. Nader onderzoek is nodig om vast te stellen of er daadwerkelijk sprake is van ruilhandel.

2.9 Geweld en corruptie

Leden uit Turkse criminele groepen kunnen zeer gewelddadig zijn.⁵⁵ In een aanzienlijk aantal onderzoeken zijn tijdens huiszoekingen diverse vuurwapens aangetroffen. Ook staan meerdere Turkse verdachten bekend als vuurwapengevaarlijk. In onderzoek *Vlieg* (2009) handelden de Turkse hoofdverdachten naast heroïne en cocaïne ook in vuurwapens. De afgelopen twee jaar hebben zich verschillende gewelddadige incidenten afgespeeld waarbij Turkse groepen betrokken waren die vermoedelijk aan heroïne te relateren zijn. Enkele voorbeelden:

In oktober 2009 is een 45-jarige Turkse-Nederlander in Arnhem door een groep mannen vermomd als politiemensen ontvoerd. Sindsdien ontbreekt elk spoor van de man. Het opsporingsonderzoek is in januari 2011 stopgezet omdat er geen aanknopingspunten meer waren om verder te gaan. Het slachtoffer stond bij opsporingsdiensten bekend als een 'grote jongen' op het gebied van de handel in heroïne.

Binnen enkele maanden zijn op verschillende plaatsen in Nederland enkele Turkse Nederlanders om het leven gebracht. Op 6 november 2010 werd in Amsterdam-West een 32-jarige Turkse Nederlander bij een schietpartij om het leven gebracht. Op 5 december werd onder de Brienoordbrug in Rotterdam een 42-jarige Turkse Nederlander dood in een auto aangetroffen. Hij was door vuurwapengeweld om het leven gekomen. Op 4 mei 2011 heeft in een garagebedrijf in Amsterdam een schietpartij plaatsgevonden tussen twee groepen Turkse Nederlanders. Hierbij zijn twee mannen, van 23 en 28 jaar, om het leven gekomen. Een van de eigenaren van de garage is mogelijk betrokken bij de handel in heroïne. In juni 2011 is een 46-jarige Engelsman bij een schietpartij om het leven gekomen. De liquidatie zou mogelijk te maken hebben met een conflict in de heroïnehandel.

Uit opsporingsonderzoeken zijn vermoedens van corruptie gerezen. Aangezien deze niet verder zijn onderzocht, kunnen ze niet worden bevestigd, ontkracht of verder toegelicht.

⁵⁵ CBA heroïne 2007, blz 166

3

Omvang

3.1 De Nederlandse gebruikersmarkt

In de Nationale Drugsmonitor 2010 constateert het Trimbos Instituut dat de daling van het aantal probleemgebruikers van heroïne in Nederland in het afgelopen decennium zich verder voortzet.⁵⁶ Volgens het Trimbos Instituut komt heroïne gebruik niet veel voor onder de algemene Nederlandse bevolking.⁵⁷ Onder scholieren is het gebruik van heroïne niet populair.⁵⁸ Hierdoor is er weinig nieuwe aanwas. Dit heeft consequenties voor de gemiddelde leeftijd van probleemgebruikers van heroïne. Deze is gemiddeld 45 jaar, in 2000 was dat nog 37 jaar. Sommige instellingen voor verslavingszorg in Nederland spelen in op deze trend. Zo is in 2010 in Den Haag woonvoorziening Woodstock geopend voor oudere (doorgaans 50+) verslaafden die niet terecht kunnen in reguliere verzorgingstehuizen.⁵⁹ In de Nationale Drugmonitor 2010 wordt geconstateerd dat Nederland na Spanje relatief het laagste aantal probleemgebruikers van harddrugs in Europa kent. Het Verenigd Koninkrijk en Italië staan bovenaan, zij kennen ongeveer zes keer zoveel probleemgebruikers als Nederland.⁶⁰ Onder probleemgebruik van harddrugs verstaat het Trimbos Instituut het langdurig/ regelmatig gebruik van opiaten, cocaïne en/of amfetaminen.

De bevindingen van het Trimbos Instituut staan haaks op de conclusies van het European Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA). In het jaarverslag 2010 waarschuwt het EMCDDA dat de afname van de heroïneproblematiek in Europa tot stilstand is gekomen of er zelfs sprake is van een toename.⁶¹ Dat blijkt onder andere uit een groeiend aantal heroïnegebruikers dat hulp zoekt, lichte stijging van de sterfte door een overdosis heroïne, een toename van drugswetdelicten gerelateerd aan heroïne en inbeslagnames van deze drug. Volgens het EMCDDA lopen deze trends parallel met de toegenomen

⁵⁶ Vanwege methodologische verschillen is het niet precies aan te geven hoe groot deze daling is

⁵⁷ Trimbos Instituut. Nationale Drug Monitor Jaarbericht 2010, blz 85

⁵⁸ Trimbos Instituut. Nationale Drug Monitor Jaarbericht 2010, blz 86

⁵⁹ <http://www.trimbos.nl/nieuws/trimbos-nieuws/trends-in-druggebruik-in-europa-reactie-op-het-jaarverslag-2010-van-het-emcdda>

⁶⁰ Trimbos Instituut. Nationale Drug Monitor Jaarbericht 2010, blz 93

⁶¹ <http://www.emcdda.europa.eu/events/2010/annual-report>

opiumproductie in Afghanistan en daardoor grotere beschikbaarheid van heroïne op de Europese markt.

Het Trimbos Instituut is van mening dat deze conclusies vooralsnog niet opgaan voor Nederland. Hier wijzen de meeste indicatoren juist op een daling van de heroïneproblematiek. Uit politiestatistieken blijkt tevens een daling van de vermogenscriminaliteit, die deels op conto komt van heroïnegebruikers.⁶² Er zijn niettemin signalen die wijzen op een toename van (injecterend) heroïnegebruik, door de toestroom van (veelal dakloze) Oost-Europese immigranten. Cijfers om deze trend te onderbouwen zijn echter niet beschikbaar.⁶³ De door het Trimbos opgemerkte signalen zijn onder meer zichtbaar in Den Haag. Daar meldt de politie een stijgend heroïnegebruik in de wijken Transvaal en de Schilderswijk. In slooppanden in de Haagse achterstandswijken treffen agenten steeds vaker Midden- en Oost-Europeanen aan, met name Polen. Ook vinden ze in toenemende mate injectienaalden en worden in de inbeslaggenomen telefoons van gearresteerde drugsdealers veel Poolse namen ontdekt.⁶⁴

3.2 Inbeslagnemingen heroïne in Nederland

In Nederland zijn verschillende handhavingsdiensten betrokken bij de inbeslagnames van heroïne. Dit zijn de politiekorpsen, de Koninklijke Marechaussee en de Douane. In 2011 is ook door de Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD) een partij van 126 kilo heroïne inbeslaggenomen. Dit was een onverwachte en toevallige vangst. FIOD trof de partij aan tijdens een huiszoeking waarvoor accijns-ontduiking voor alcohol de aanleiding was. FIOD heeft normaal gesproken weinig te maken met heroïne.⁶⁵

De cijfers voor het totaal aantal inbeslagnames worden verzameld door IPOL. In onderstaande tabel is het totale aantal inbeslaggenomen kilo's heroïne per jaar inzichtelijk gemaakt. De gegevens over 2009 en 2010 zijn onbekend.⁶⁶ Wel is

⁶² <http://www.trimbos.nl/nieuws/trimbos-nieuws/trends-in-druggebruik-in-europa-reactie-op-het-jaarverslag-2010-van-het-emcdda>

⁶³ <http://www.trimbos.nl/nieuws/trimbos-nieuws/trends-in-druggebruik-in-europa-reactie-op-het-jaarverslag-2010-van-het-emcdda>

⁶⁴ <http://www.ad.nl/ad/nl/1040/Den-Haag/article/detail/2812425/2011/07/21/Heroïne-maakt-comeback-in-Den-Haag.dhtml>

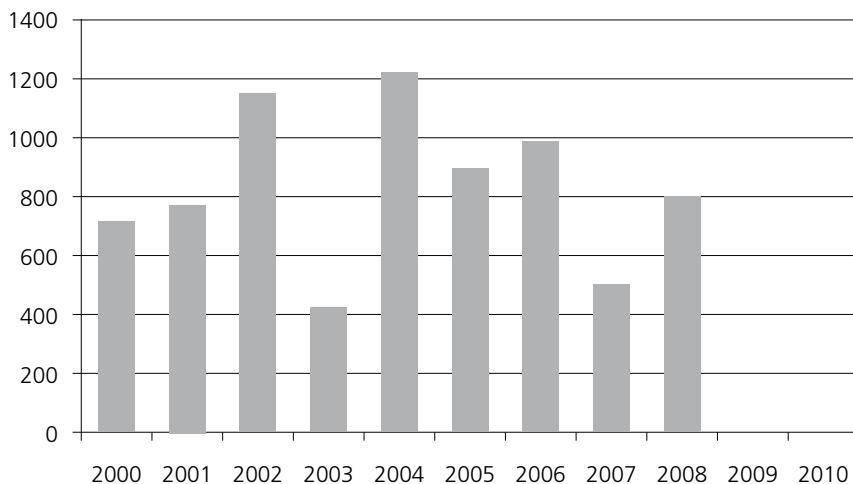
⁶⁵ Persoonlijke communicatie FIOD-ECD, 15 augustus 2011

⁶⁶ In 2009 en 2010 heeft IPOL geen landelijke cijfers verzameld en geregistreerd. Dit project is van de agenda van IPOL gehaald. Momenteel is IPOL in onderhandeling met het ministerie van Veiligheid of het project wellicht toch weer opgepakt gaat worden (persoonlijke communicatie IPOL 8 augustus 2011)

bekend dat de douane in 2009 in totaal 32 kilo heroïne inbeslag heeft genomen. Er werden geen aansprekende vangsten gedaan bij vervoer over de weg of over zee.⁶⁷

Grafiek 3-1

Inbeslaggenomen heroïne in Nederland (kilo's)

Bron: KLPD/IPOL

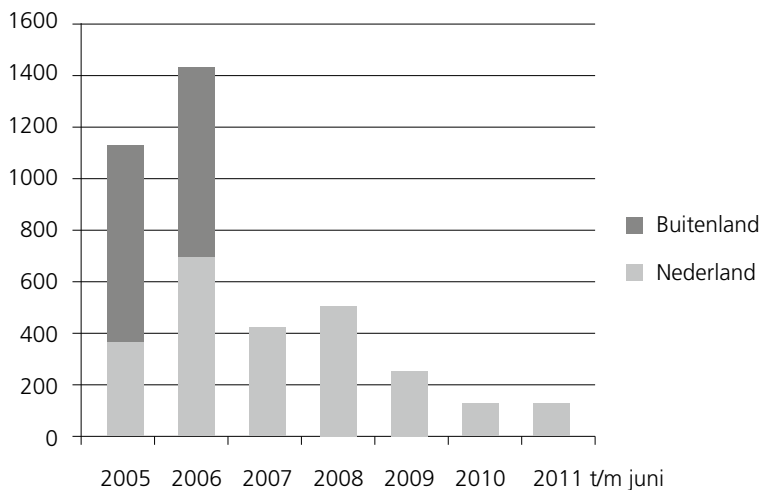
Uit bovenstaande tabel blijkt dat de omvang van de inbeslagnames schommelt. Volgens de CBA Heroïne 2007 wordt in Nederland de meeste heroïne door de DNR inbeslaggenomen.⁶⁸ Dit komt onder meer door het feit dat de DNR heroïne als aandachtsgebied toegewezen heeft gekregen. In onderstaande tabel staan inbeslagnames van heroïne die de DNR sinds 2005 heeft gedaan.

⁶⁷ KLPD/IPOL. Georganiseerde criminaliteit in Nederland 2009, blz 20

⁶⁸ CBA Heroïne 2007, blz 86

Grafiek 3-2

Inbeslaggenomen heroïne door DNR (kilo's)

Bron: Financieel management adviseur van de DNR

Vanaf 2008 is een daling te zien van de door de DNR inbeslaggenomen heroïne. Of dit om een landelijke trend gaat is onbekend omdat de landelijke gegevens over 2009 en 2010 niet beschikbaar zijn. De daling zou veroorzaakt kunnen zijn door het feit dat de afgelopen jaren weinig heroïneonderzoeken zijn uitgevoerd, aldus enkele respondenten.

Volgens de Nederlandse liaison officer (LO) in Turkije heeft 20 tot 25% van de jaarlijks inbeslaggenomen heroïne in Turkije, Nederland als bestemming. Dit blijkt onder meer uit vrachtpapieren en verklaringen van verdachten.⁶⁹ In 2010 is 9.056 kilo heroïne in Turkije inbeslaggenomen.⁷⁰ Als hiervan 20 tot 25% is bedoeld voor de Nederlandse markt dan gaat dit om 1.811 tot 2.264 kilo heroïne. Aangezien de Nederlandse gebruikersmarkt al jaren aan het krimpen is, lijkt het niet plausibel dat deze heroïne uitsluitend bedoeld is voor de gebruikersmarkt in Nederland. Dit is een indicatie voor de rol van Nederland als distributiecentrum.

⁶⁹ Zie paragraaf lage prioritering op blz 6

⁷⁰ Zie tabel 3

3.3 Groothandels- en straatprijs

Het is niet duidelijk wat de huidige gemiddelde groothandelsprijs voor 1 kilo heroïne is. Volgens IPOL was de prijs in 2010 gemiddeld 16.666 euro.⁷¹ De prijs zou dan ten opzichte van voorgaande jaren gestegen zijn. IPOL berekent elk jaar de gemiddelde prijs op basis van meldingen van politiekorpsen en BOD-en. De gemiddelde prijs over 2010 is echter samengesteld op basis van slechts drie meldingen waarvan twee afkomstig uit dezelfde regio. Het is de vraag hoeveel waarde gehecht kan worden aan een gemiddelde prijs die is vastgesteld op basis van dit kleine aantal meldingen.

In Nederland kunnen de meldingen van kiloprijzen heroïne sterk van elkaar verschillen. Bijvoorbeeld: volgens de tussentijdse monitor uit 2010 is de gemiddelde prijs voor 1 kilo heroïne 11.500-13.000 euro. Deze prijs is vastgesteld op basis van informatie uit opsporingsonderzoeken in de periode 2007-2008. De groothandelsprijs voor een kilo heroïne verschilt per regio. In Haaglanden zou de prijs eind 2009 rond de 11.000 à 12.000 euro per kilo bedragen.⁷² In Brabant Zuidoost kost 1 kilo heroïne bijna 20.000 euro.⁷³ In Rotterdam-Rijmond zou de actuele prijs (2011) tussen de 20.000 en 25.000 euro liggen.⁷⁴ Volgens een andere respondent is de actuele prijs 15.000-16.000 euro per kilo.⁷⁵ De prijs kan afhankelijk zijn van de gebruikte smokkelmethode, de zuiverheid van de heroïne en het segment van de markt waarop de politie zicht heeft (groot- en tussenhandel).

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de kiloprijs in Nederland sinds 1990 weergegeven. De data zijn afkomstig uit het World Drug Report 2011 van UNODC, de prijs voor 2010 is afkomstig van IPOL.⁷⁶

⁷¹ KLPD/IPOL, Drugsprizen 2010, blz 19

⁷² Politie Haaglanden, Regionale criminaliteitsbeeldanalyse 2009, blz 23

⁷³ KLPD/IPOL, Drugsprizen 2010, blz 19

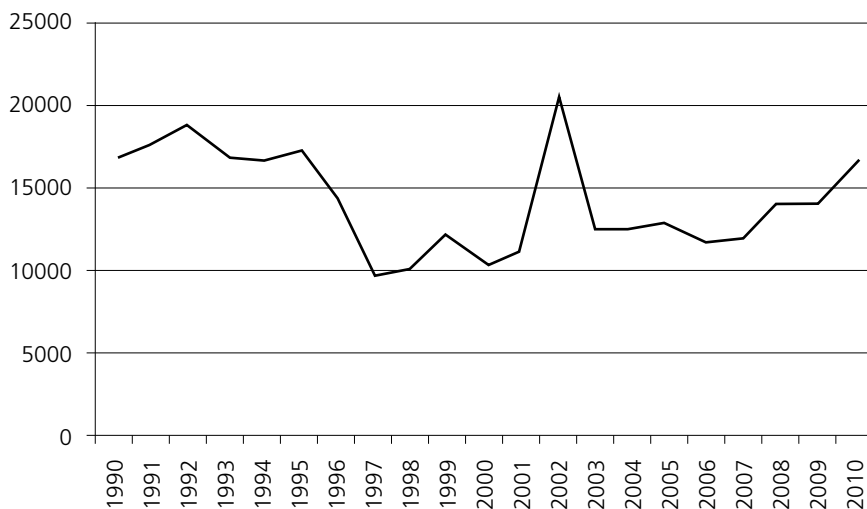
⁷⁴ Persoonlijke communicatie Rotterdam Rijmond 1 augustus 2011

⁷⁵ Persoonlijke communicatie CIT Internationaal 3 augustus 2011

⁷⁶ De prijzen van UNODC zijn naar alle waarschijnlijkheid gebaseerd op de cijfers van IPOL

Grafiek 3-3

Gemiddelde groothandelsprijs in Nederland (kilo)

Bron: UNODC, *World Drug Report 2011*, blz 82. KLPDIIPOL 2010

In Europees verband zijn de gemiddelde groothandelsprijzen over 2010 nog niet beschikbaar. Maar als naar de gemiddelde prijzen over 2009 (zie tabel op volgende bladzijde) wordt gekeken dan is het begrijpelijk dat het voor criminelen aantrekkelijk is om in Nederland heroïne te kopen en te verkopen in hun eigen land. De lage prijs in Nederland en België zegt iets over de rol van deze landen als tussenstation voor de heroïnehandel. Alleen België kent een lagere prijs dan Nederland.⁷⁷

⁷⁷ In Frankrijk zou de prijs volgens het UNODC ook lager liggen in 2009, maar volgens de gegevens zou de prijs ten opzichte van 2008 dan gehalveerd zijn. Omdat dit alleen in Frankrijk het geval is, kunnen er kanttekeningen geplaatst worden bij de gehanteerde gemiddelde prijs in Frankrijk in 2009.

Tabel 3-1

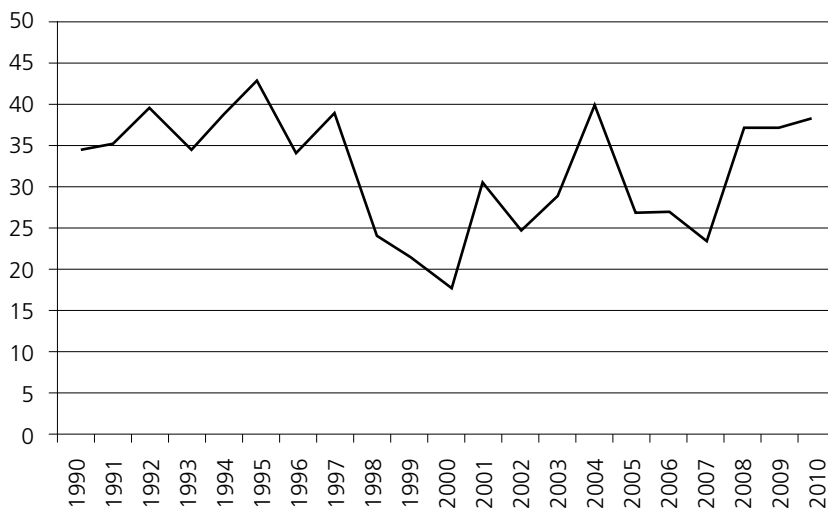
Gemiddelde groothandelsprijs heroïne per kilo in 2009	
Land	Prijs in euro's
Finland	41.232
Zweden	40.296
Denemarken	34.392
Noorwegen	33.475
Spanje	32.667
Italië	30.862
Ierland	29.236
Oostenrijk	29.231
Portugal	26.792
Luxemburg	22.038
Duitsland	18.724
Zwitserland	17.654
Verenigd Koninkrijk	17.368
Griekenland	14.858
Nederland	13.992
Frankrijk	12.186
België	11.204

Bron: UNODC, *World Drug Report 2011*, blz 82

De straatprijs voor een gram heroïne ligt al jaren tussen de 20 en 40 euro. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de gemiddelde prijs sinds 2000 weergegeven. De prijs van het jaar 2010 in onderstaande tabel is afkomstig van IPOL, de overige prijzen zijn afkomstig uit het World Drug Report van UNODC.

Grafiek 3-2

Gemiddelde straatprijs heroïne in Nederland (gram)

Bron: UNODC, World Drug Report 2011 blz 81. KLPD/IPOL 2010

De gemiddelde straatprijs voor 1 gram heroïne lag in 2010 op 38,33 euro. Deze prijs is door IPOL op dezelfde wijze vastgesteld als de kiloprijs. Aan deze gemiddelde straatprijs hebben slechts vier meldingen ten grondslag gelegen. Er zijn grote verschillen tussen de vier regio's die melding hebben gedaan. In Zaanstreek-Waterland kost 1 gram 30 euro, in Limburg-Noord ongeveer 35 euro, in Friesland 40 euro en in Noordoost Gelderland 50 euro.⁷⁸ De gemiddelde prijs is ten opzichte van 2009 iets gestegen: 37,37 euro ten opzichte van 38,33 euro. Het is echter de vraag wat de waarde is van een gemiddelde straatprijs als deze is vastgesteld op basis van slechts vier meldingen.

⁷⁸ KLPD/IPOL, Drugsprizen 2010, blz 18

3.4 Zuiverheid van heroïne

In Nederland wordt heroïne bij inbeslagname niet standaard getest op zuiverheid. Hierdoor is weinig zicht op de momenten binnen het handelstraject dat de drugs worden versneden.⁷⁹ Dit is jammer omdat juist het versnijden een extra handeling betekent en dus een opsporingskans.

Volgens experts ligt de zuiverheid van heroïne bij de import op groothandelniveau zeer waarschijnlijk tussen de vijftig en zestig procent.⁸⁰ Op straat-handelniveau ligt de zuiverheid een stuk lager. Uit onderstaande tabel blijkt dat de gemiddelde zuiverheid tot en met 2008 is gestegen. Daarna is de gemiddelde zuiverheid enkele procenten afgenomen.

Tabel 3-2

Gemiddelde zuiverheid heroïne straathandelniveau								
	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Gemiddelde zuiverheid in %	25,3	23	29,8	34,2	40,6	43	41	38,3

Bron: NFI

3.5 Versnijding

Heroïne wordt bijna altijd versneden voordat het wordt gebruikt. Dit betekent dat de heroïne wordt 'vervuild' met minder kostbare middelen in het kader van winstmaximalisatie. Volgens de tussentijdse monitor uit 2010 fungeert Nederland op het gebied van versnijdingsmiddelen ook als Europees distributiecentrum. De meest voorkomende versnijdingsmiddelen zijn paracetamol en coffeïne. Beide worden op de legale markt verhandeld. Het komt voor dat er ook andere versnijdingsmiddelen worden gebruikt zoals diazepam. De partij die in onderzoek *Mug* (2011) is aangetroffen bleek versneden te zijn met coffeïne en diazepam. Dit middel was in kleine percentages aanwezig. Volgens het NFI is het bijzonder dat diazepam wordt gebruikt. Maar uniek is het niet, het werd ook al geconstateerd in de CBA Heroïne 2007.⁸¹

⁷⁹ Heroïnehandel naar Zuid-Limburg, blz 17

⁸⁰ CBA Heroïne 2007, blz 88

⁸¹ CBA Heroïne 2007, blz 89

De heroïne met diazepam in onderzoek *Mug* (2011) sluit aan bij het vermoeden van SOCA. Zoals in paragraaf 1.1 al is opgemerkt ziet SOCA sinds oktober 2010 een opvallende toename van heroïne die onder andere is versneden met diazepam. Deze stof is in kleine percentages van een tot drie procent aanwezig in de drug. SOCA heeft het vermoeden dat deze heroïne afkomstig is uit Pakistan. Deze heroïne heeft namelijk een andere structuur dan de heroïne die normaal gesproken via Turkije het Verenigd Koninkrijk binnenkomt. In Nederland wordt geen forensisch onderzoek naar de herkomst van heroïne gedaan.

Binnen een in 2010 gestart Europees project zal worden onderzocht in hoeverre het haalbaar en wenselijk is om een Europese databank aan te leggen met de chemische profielen van inbeslagnames van cocaïne en heroïne. Dit EDPS (European Drug Profiling System) kan een mogelijkheid bieden om te onderzoeken op welke momenten in het handelstraject van heroïne de drugs versneden worden. De heroïne wordt dan namelijk tijdelijk 'opgeslagen' om te worden bewerkt. Dit biedt een aanknopingspunt voor ingrijpen. Ook wordt het dan wellicht mogelijk via handelswaar CSV's met elkaar te verbinden, meer zicht te krijgen op gebruikte versnijdingsmiddelen (en daarmee gezondheidsrisico's), op de herkomst van de heroïne en de puurheid ervan.

Eind 2009 en begin 2010 zijn er in Schotland en Duitsland in totaal acht personen om het leven gekomen na het gebruik van heroïne versneden met een middel dat sporen van anthrax bevatte. In Nederland is deze vorm van versnijding van heroïne niet geconstateerd.

4

Betrokkenen

Ontwikkelingen op het gebied van deze NDB-vraag hebben niet plaatsgevonden ten opzichte van de CBA Heroïne 2007 en daaropvolgende analyses. Volgens die inzichten zijn personen van Turkse herkomst en met een Turkse nationaliteit het meest actief op de Nederlandse heroïnamarkt. De één na grootste groep die actief was op de heroïnamarkt vormden de etnische Nederlanders. De grootste groep exporteurs waren de Britten die voor de thuismarkt heroïne en andere drugs inkochten. Andere personen die een rol speelden hadden de Italiaanse, Servische, Marokkaanse, Pakistaanse of Iraanse nationaliteit. Alle criminele samenwerkingsverbanden bestonden voornamelijk uit mannen. De meeste handelaren bevonden zich in de Randstad en in het midden van het land. Op basis van de beschikbare informatie zijn er geen aanwijzingen dat er ontwikkelingen zijn op de hier besproken gebieden.

In de rapportage 'Heroïnehandel naar Zuid-Limburg' wordt opgemerkt dat uit de bestudeerde opsporingsonderzoeken blijkt dat vrouwen voor bepaalde activiteiten worden ingezet bijvoorbeeld voor onderhandelen en tolken.⁸² Dit wordt in actuele onderzoeken nog steeds gezien:

In onderzoek Vlieg (2009) wordt de rol van de vrouwen nadrukkelijk beschreven. De drie vrouwen hadden een amoureuze en/of vriendschappelijke relatie met de hoofdverdachte. Ze waren betrokken als tolk omdat de hoofdverdachte geen Engels sprak. De vrouwen reizen soms alleen af naar Ierland om onderhandelingen met de afnemers te voeren. Opvallend is als een van de vrouwen wil stoppen dit zonder problemen kan.

Bekeken is in hoeverre en op welke manier Nederlanders in het buitenland actief zijn bij het uitvoeren of faciliteren van de handel in heroïne. De uitvoer is met name in handen van criminelen, voornamelijk Britten, die de heroïne in Nederland voor hun thuismarkt kopen. Maar er zijn ook voorbeelden van Nederlanders die betrokken zijn bij het uitvoeren van de heroïne.⁸³ De betrokkenheid van Nederlanders in het buitenland bij het faciliteren van de handel in heroïne heeft met name te maken met het transporteren van heroïne vanuit Turkije naar Nederland. In onderzoek Hond (2009) bijvoorbeeld zou een Turkse man met een Nederlands telefoonnummer een koerier regelen die de heroïne in Roemenië op zou halen.

⁸² Heroïnehandel naar Zuid-Limburg, blz 18-19

⁸³ Zie paragraaf 1.6

5

Schade

De gevolgen voor de Nederlandse samenleving worden uitgebreid besproken in de CBA Heroïne 2007.⁸⁴ Deze gevolgen zijn sindsdien nauwelijks gewijzigd. De gevolgen voor branches en ondernemingen en maatschappij zijn onveranderd.⁸⁵ In dit hoofdstuk worden de ontwikkelingen op andere punten besproken.

5.1 Gevolgen voor de gebruiker

In Nederland zijn de gevolgen van heroïnegebruik steeds minder zichtbaar. Dit komt omdat de gebruikersmarkt al jaren aan het krimpen is. Daarnaast kent Nederland inmiddels 17 klinieken die in 15 steden aan ongeveer 700 opiaat-verslaafden heroïne op recept verstrekken. Uit een experiment van de Centrale Commissie Behandeling Heroïneverslaafden (CCBH) is gebleken, dat voorschrijven van heroïne naast methadon en psychosociale hulpverlening een gunstig effect heeft op de lichamelijke en geestelijke gezondheid.⁸⁶ Utrecht is één van de steden waar de verstrekking plaatsvindt. Volgens wethouder Victor Everhardt heeft deze verstrekking aan langdurig verslaafden Utrecht veel goed gedaan. 'De criminaliteit en overlast van deze groep verslaafden is enorm afgenomen en de verslaafden zijn er beter van geworden. Utrecht is zichtbaar beter geworden van dit project.'⁸⁷

Volgens het Trimbos Instituut is het gebruik van heroïne vooral riskant voor de gezondheid als de stof wordt ingespoten. Al enige tijd wordt de trend geconstateerd dat gebruikers de drug roken (het zogenaamde Chinezen) en dat er steeds minder gespoten wordt.⁸⁸ Het Trimbos Instituut constateert ook een daling in de overdracht van hiv.⁸⁹ Deze daling kan onder meer worden verklaard door de afname van injecteren en het delen van naalden en spuiten.⁹⁰ Het aantal sterfgevallen als gevolg van het gebruik van opiaten is tussen 1996 en 2009 gedaald met 36 procent. In dezelfde periode was de aan cocaïne en overige

⁸⁴ CBA Heroïne 2007, blz 180-202

⁸⁵ CBA Heroïne 2007, blz 192-200

⁸⁶ <http://www.trimbos.nl/onderwerpen/alcohol-en-drugs/heroïne/heroïne-algemeen/medische-verstrekking>

⁸⁷ <http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2672/Wetenschap-Gezondheid/article/detail/1018538/2010/08/18/Aanpak-met-gratis-hero-iuml-ne-is-succesvol.dhtml>

⁸⁸ Trimbos Instituut. Nationale Drug Monitor Jaarbericht 2010. blz 92

⁸⁹ Trimbos Instituut. Nationale Drug Monitor Jaarbericht 2010. blz 100

⁹⁰ Trimbos Instituut. Nationale Drug Monitor Jaarbericht 2010. blz 102

drugs gerelateerde sterfte drie maal zo groot.⁹¹ Overigens is uit een Engels onderzoek gebleken dat de schade van heroïne enigszins meevalt als deze wordt vergeleken met die van alcohol. In dit onderzoek wordt gekeken naar zowel de effecten die een drug voor het individu heeft als de effecten voor de rest van de maatschappij. Uit de analyse waarin de twee factoren werden gecombineerd, bleek dat alcohol de meest schadelijke drug is, gevolgd door heroïne en crack.⁹²

5.2 De gevolgen voor omliggende landen

De gevolgen voor omliggende landen in Europa zijn vergelijkbaar met de gevolgen die het gebruik van en de handel in heroïne in Nederland hebben. Omliggende landen zoals Duitsland worden vooral als doorvoerland naar Nederland gebruikt. Vervolgens wordt de heroïne doorgeleverd aan de verschillende Europese landen. Nederland en vermoedelijk ook België zijn het Europees distributiecentrum voor heroïne.⁹³

In andere Europese landen zoals het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Denemarken, Italië, Spanje en Scandinavië ligt de prijs voor heroïne hoger dan in Nederland.⁹⁴ Tevens ligt het aantal probleemgebruikers in alle Europese landen, met uitzondering van Spanje, stukken hoger dan in Nederland.⁹⁵ Volgens het EMCDDA is in Europa de afname van de heroïneproblematiek in Europa tot stilstand gekomen of er is zelfs sprake is van een toename.⁹⁶

⁹¹ Trimbos Instituut. Nationale Drug Monitor Jaarbericht 2010. blz 109

⁹² <http://www.elsevier.nl/web/Stijl/Gezondheid/280031/Alcohol-richt-meer-schade-aan-dan-heroïne-en-crack.htm>

⁹³ Zie paragraaf 1.5

⁹⁴ Zie paragraaf 2.3

⁹⁵ Zie paragraaf 2.1

⁹⁶ Idem

6

Verwachtingen voor de toekomst

Het is niet eenvoudig om uitspraken te doen ten aanzien van verwachtingen als er geen goed actueel zicht is op het aandachtsgebied. Op basis van de beschikbare informatie worden de volgende ontwikkelingen verwacht.

6.1 Smokkel met sea- en/of airfreight

De Balkanroutes zijn nog steeds de meest gebruikte smokkelroutes. Maar het UNODC constateert dat het smokkelen van heroïne per zee- en/of luchtcontainers in opkomst is. De verwachting is dat dit in Nederland ook meer zichtbaar zal worden. Totnu toe is alleen het smokkelen door middel van zeecontainers en het gebruik van luchtkoeriers in Nederland geconstateerd. De verwachting is dat smokkelaars ook luchtcontainers vanuit de regio Pakistan en/of Afrika zullen gaan gebruiken. Mogelijk dat deze werkwijze al wordt gebruikt maar dat hij nog niet is gezien door de Nederlandse opsporingsdiensten.

6.2 Nederlandse gebruikersmarkt

De verwachting is dat de Nederlandse gebruikersmarkt verder zal krimpen ondanks de tendens dat er in Europa sprake is van stabilisering of een toename van het gebruik van heroïne. In Nederland is de populatie heroïnegebruikers verouderd en er is nauwelijks sprake van aanwas van jonge gebruikers. Hierdoor zal de heroïne die op de Nederlandse markt beschikbaar is nog meer bedoeld zijn voor buitenlandse klanten (drugstoeristen). Nederland zal waarschijnlijk geen kleinere rol gaan spelen op de internationale heroïnemarkt. Door o.a. de relatief lage kiloprijs zal het voor buitenlandse criminelen aantrekkelijk blijven om in Nederland heroïne te kopen en deze in hun eigen land te verkopen.

Het Trimbos Instituut ontvangt signalen die wijzen op een toename van injecterend heroïnegebruik met name veroorzaakt door de toestroom van Oost-Europese immigranten (paragraaf 2.1). Nader onderzoek is nodig om vast te stellen hoe groot deze toestroom is, in hoeverre het heroïnegebruik daadwerkelijk aan het stijgen is en wat de gevolgen hiervan zijn.

6.3 Spelers op de heroïnamarkt

Ten opzichte van de CBA Heroïne 2007 zijn voor zover waargenomen geen nieuwe groepen actief geworden op de heroïnamarkt. Turkse CSV's zijn en blijven de grote spelers. Zij hebben een goed internationaal netwerk en (criminele) infrastructuur waardoor ze van groot belang zullen blijven voor de import van heroïne. Al in de CBA Heroïne 2007 wordt opgemerkt dat de Turkse CSV's zich ook met andere verdovende middelen zoals cocaïne, synthetische drugs en/of hasj bezighouden. Naar verwachting zal deze ontwikkeling zich verder voortzetten. Het vermoeden bestaat dat deze CSV's zich ook bezighouden met ruilhandel. In de onderzochte periode is dit niet bevestigd door middel van een opsporingsonderzoek. Enkele respondenten hebben opgemerkt dat doordat er weinig onderzoeken zijn uitgevoerd, er beperkt zicht is op de nieuwe spelers op de heroïnamarkt. Door Europol, UNODC en eerdere CBA's wordt de rol van Nigerianen bij de internationale heroïnesmokkel benadrukt. Nader onderzoek is nodig om de rol van de Nigeriaanse gemeenschap in de heroïnehandel Nederland helder te krijgen.

Literatuurlijst

EMCDDA, 2011, Stand van de drugsproblematiek in Europa. Jaarverslag 2010. Lissabon: European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction

KLPD/DNR, 2008, Heroïne. Criminaliteitsbeeldanalyse 2007, Driebergen: Dienst Nationale Recherche

KLPD/DNR, 2008, Project Oranje. Een strategisch onderzoek naar Britse georganiseerde criminaliteit in Nederland 2005-2006, Driebergen: Dienst Nationale Recherche

KLPD/DOS en DNR, 2010, Heroïnehandel naar Zuid-Limburg. Inzicht in de ernst, werkwijze en organisatiestructuur – SGB0 Waakzaam II, Driebergen: Dienst Nationale Recherche

KLPD/IPOL, 2008, Drugsinbeslagnemingen en drugsprijzen. Nederland – 2007, Zoetermeer: Dienst IPOL

KLPD/IPOL, 2009, Drugsinbeslagnemingen en drugsprijzen. Nederland – 2008, Zoetermeer: Dienst IPOL

KLPD/IPOL, 2011, Drugsoprijzen 2010, Zoetermeer: Dienst IPOL

Trimbos Instituut, 2011, Nationale Drugmonitor Jaarbericht 2010, Utrecht

Turkish Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, 2010, Turkish Drug Report 2010 (2009 data), Turkije: Turkish National Police/Department of anti-smuggling and organized crime

UNODC, 2010, The Globalization of Crime. A Transnational Organized Crime Threat Assessment. Wenen: United Nations Office on Drugs and Crime

UNODC, 2010, World Drug Report 2010, Wenen: United Nations Office on Drugs and Crime

UNODC, 2011, World Drug Report 2011, Wenen: United Nations Office on Drugs and Crime

UNODC, 2011, The Global Afghan Opium Trade. A threat Assessment. Wenen: United Nations Office on Drugs and Crime

Persoonlijke communicatie

KLPD/DNR FIET cocaïne en heroïne
KLPD/DNR Generiek(e) team(s)
KLPD/DNR Team CIT Internationaal
KLPD/DNR Dienst Financieel Economische Zaken
KLPD/DNR Criminele Inlichtingen Eenheid (CIE)
KLPD/IPOL (ex-) LO en FILO
Politie Rotterdam/Rijnmond
Politie Gelderland-Midden
Politie Amsterdam-Amstelland
Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD)
Europol AWF heroïne
Serious Organised Crime Agency (SOCA)
Nederlands Forensisch Instituut (NFI)
Trimbos Instituut

Bezochte websites

<http://klpdwebauth.klpd.politie.local/diensten/spoorwegpolitie/nieuws/heroïne-in-internationale-trein.aspx>

<http://timesofindia.indiatimes.com/city/delhi/International-parcels-with-banned-drugs-caught-at-Delhi-Post-office/articleshow/9979097.cms>

<http://www.ad.nl/ad/nl/1040/Den-Haag/article/detail/2812425/2011/07/21/Heroïne-maakt-comeback-in-Den-Haag.dhtml>

<http://www.elsevier.nl/web/Stijl/Gezondheid/280031/Alcohol-richt-meer-schade-aan-dan-heroïne-en-crack.htm>

<http://www.soca.gov.uk/news/348-soca-turns-up-the-heat-on-drug-traffickers>

http://www.telegraaf.nl/binnenland/10314937/___NL_er_gepakt_met_60_kg_herone__.html?p=3,3

<http://www.trimbos.nl/nieuws/trimbos-nieuws/trends-in-druggebruik-in-europa-reactie-op-het-jaarverslag-2010-van-het-emcdda>

<http://www.trimbos.nl/onderwerpen/alcohol-en-drugs/heroïne/heroïne-algemeen/medische-verstrekking>

<http://www.volkskrant.nl/vk/nl/2672/Wetenschap-Gezondheid/article/detail/1018538/2010/08/18/Aanpak-met-gratis-hero-iuiml-ne-is-succesvol.dhtml>

